לימים שנים. היינו כרבי דאמר ט״ו בתרי זימני הויא חזקה ושלא מנו חכמים ג׳ הוא״ל ואינו וסת גמור מודה רבי דבעי ג׳ זימני והכי קיס ליה: **אבלה שום וראתה.** הוא״ל ועל ידי מעשה הסר אינו וסת גמור ולא הוה בכלל דמתני׳ וא״ת ואמאי לא קאמר נמי קפלה וראתה דהוו נמי על ידי מעשה וי״ל דומיה דאינה קובעת וסת לקפילות לחודיהו כדאמר בפרק קמא (לעיל י״ח.) דכל שתקבענה מחמת אונס אפי׳ כמה פעמים לא קבעה אבל אכלה שום לא חשיב אונס כמו טורח של קפילה שאין הרגילה בה על ידי טורח אלא ממילא: **זן דברי רשב״ג אבל חכמים אומרים כו׳.** לכאורה משמע זו ולא סבירא ליה מדלא קאמר אבל רבי אומר ואפילו אמ״ל הכי לא תקשי לקמן גבי דילוג דמוקמינן שמואל כרשב״ג דתליבא דמתניתין פליגי רב ושמואל ולמאי דאמר מעיקרא הש״ס דפליגי בפלוגתא דרבי ורשב״ג ליך לומר זו וסבירא ליה כדמשני בפרק שור שנגח (ב״ק דף לז.): **אסורה לשמש כל שש שעות דברי רבי יהודה.** לר׳ יהודה הוה שייך למתני כל היום כולו כדמוכח בסיפא שהוא אוסר כל היום אלא משום רבי יוסי תני לה בתרתי בבי: **וחוששת בששה שעות.** היינו כל שעה ששית:

מן המנחה ולמעלה. פירש״י סוף שש שמאז נוטי׳ צללי ערב ופי׳ רשב״ם דלף על גב דאמר בתמיד נשחט (פסחים נח.) דזמן המנחה לכל המוקדם הוי משש שעות ומתלה ואילך היינו משום דלא קיס לן שפיר בשיעור שעות היום אבל מן הדין הוא מתחילת ז׳ ומיהו לגבי וסת נמי אסורה עד תלי שעה שביעית דהיינו מן המנחה ולמעלה:

איתמר

בשופעת דם טמא מתוך דם טהור: וכמין צמרמורות וכו׳: וכן כיוצא בהן לאתויי מאי אמר רבה בר עולא [א]לאתויי אשה שראשה כבד עליה ואבריה כבדים עליה ורותתת וגוסה אמר רב הונא בר חייא אמר שמואל הרי אמרו לימים שנים לוסתות אחת למה שלא מנו חכמים שלשה למה שלא מנו חכמים לאתויי מאי אמר רב יוסף לאתויי ראשה כבד עליה ואבריה כבדין עליה ורותתת וגוסה א״ל אביי מאי קא משמע לן מתני׳ היא דהא פרשה רבה בר עולא אלא אמר אביי לאתויי [ב]אכלה שום וראתה ואכלה בצלים וראתה כססה פלפלים וראתה [ג] אמר רב יוסף לא שמיע לי הא שמעתא [ד] אמר ליה אביי את אמריתה ניהלן ואהא אמריתה ניהלן היתה למודה להיות רואה יום חמשה עשר ושינתה ליום עשרים זה וזה אסורין שלש פעמים ליום עשרים הותר יום חמשה עשר וקבעה לה יום עשרים שאין אשה קובעת לה וסת עד שתקבענה שלש פעמים ואמרת לן עלה אמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי ר״ג בר רבי שאמר משום רשב״ג אבל חכמים אומרים ראתה אינה צריכה לא לשנות ולא לשלש ואמרינן לך לשנות אמרת לן לשלש מיבעיא ואמרת לן לשנות בוסתות לשלש בימים ונימא זו דברי רשב״ג הא קמ״ל שמואל דר״ג ברבי כרשב״ג סבירא ליה: **מתני׳** [ה]היתה למודה להיות רואה בתחלת הוסתות כל הטהרות שעשתה בתוך הוסתות טמאות בסוף הוסתות כל הטהרות שעשתה בתוך הוסתות טהורות רבי יוסי אומר אף ימים ושעות וסתות היתה למודה להיות רואה עם הנץ החמה אינה אסורה אלא עם הנץ החמה רבי יהודה אומר כל היום שלה: **גמ׳** תנא כיצד א״ר יוסי ימים ושעות וסתות היתה למודה להיות רואה מיום עשרים ליום עשרים ומשש שעות לשש שעות הגיע יום עשרים ולא ראתה אסורה לשמש כל שש שעות ראשונות דברי רבי יהודה ורבי יוסי מתיר עד שש שעות וחוששת בשש שעות עברו שש שעות ולא ראתה [ו]אסורה לשמש כל היום כולו דברי ר׳ יהודה ורבי יוסי מתיר מן המנחה ולמעלה: היתה למודה: והתניא רבי יהודה אומר כל הלילה שלה לא קשיא הא דרגילה לראות בתחלת יממא והא דרגילה לראות בסוף ליליא תני חדא רבי יהודה אוסרה לפני וסתה ומתירה לאחר וסתה ותניא אידך אוסרה לאחר וסתה ומתירה לפני וסתה ולא קשיא הא דרגילה למחזי בסוף ליליא הא דרגילה למחזי בתחלת יממא אמר רבא הלכה כרבי יהודה ומי אמר רבא הכי [ז]והתניא [ח]והזרתם את בני ישראל מטומאתם מכאן א״ר [ט]ירמיה אזהרה לבני ישראל [י]שיפרשו מנשותיהן [כ]סמוך לוסתן וכמה אמר [ל]רבא עונה מאי לאו עונה אחריתי לא [מ]אותה עונה ותרתי למה לי צריכא דאי אשמועינן הא הוה אמינא ה״מ לטהרות אבל לבעלה לא קמ״ל ואי מההיא הוה אמינא סמוך לוסתה עונה אחריתי קמ״ל אותה עונה: **מתני׳** [נ]היתה למודה להיות רואה יום ט״ו ושינתה להיות רואה ליום כ׳ זה וזה אסורין שינתה פעמים ליום כ׳ זה וזה אסורין שינתה [ס]ג׳ פעמים ליום כ׳ הותר ט״ו וקבעה לה יום כ׳ [ע]שאין אשה קובעת לה וסת עד שתקבענה ג׳ פעמים ואינה מטהרת מן הוסת עד שתעקר ממנה ג׳ פעמים:

גמ׳

ליה והדור בנדתה: **עונה אחריתי.** דאם וסתה ביום אסורה כל היום וכל הלילה שלפניו ורבי יהודה לא אסר אלא עונת וסתה: **ותרתי למה ליה.** לרבא לאשמועינן: **מתני׳ ואינה מטהרת מן הוסת.** דאסורה כל ימי וסתה שמא תראה: **גמ׳**

דשופעת דם טמא מתוך דם טהור. דגילה לראות דם טהור תחלה ואח״כ דם טמא הוי וסת וכל שעה שתראה דם טמא אחר דם טהור אמרינן דליה שעתה: **גופא.** בלאיי״ר: **הרי אמרו.** לקמן בשמעתין אינה צריכה לא לשנות ולא לשלש ומפרש לה לשנות בוסתות כו׳: **לימים שנים.** וסתות דיומי משקבענתן שתי פעמים הוי וסת: **לוסתות.** דגופה כגון הני דמתניתין משקבענתן פעם אחת הוי וסת: **למה שלא מנו חכמים.** וסת שלש. וקמיבעיא ליה לשמואל למה שלא מנו חכמים מאי היא וכי קאמר שמואל אני שמעתי כן למה שלא מנו חכמים שלש אבל איני יודע מהו: **מתניתין היא.** דקתני וכן כיוצא בהן ופירשה רבה בר עולא לאתויי הני: **הא שמעתא.** דשמואל דאמר לימים שנים לוסתות אחד: **זה וזה.** כשיגיע עוד חמשה עשר אסורה לשמש שמא תחזור לוסתה וכשיגיע יום עשרים נמי תאסר שמא מעכשיו תקבע וסת ליום עשרים: **שאמר משום רבן שמעון בן גמליאל.** דלא הוי חזקה בגיר מתלת זימני כדשמעינן ליה לרבן שמעון בן גמליאל בכל דוכתי לשלישי תנשא לרביעי לא תנשא (יבמות דף סד.): **ונימא זו דברי רשב״ג.** דהא קיימא לן בכל דוכתי דבעי שלשה זימני לחזקה: **מתני׳ בסוף וספות.** בוסתות דגופה קאמר: **אף ימים ושעות.** בגמ׳ מפרש: **אינה אסורה אלא עם הנץ החמה.** וכל הלילה משמשת ואם עבר הנץ החמה ולא רחצה משמשת כל היום ורבי יוסי קתני לה דלייק שעת הוסתות ותו לא: **רבי יהודה אומר כל היום שלה.** מותרת לשמש משעבר הנץ החמה ולא רחצה אבל כל הלילה שלפני הנץ החמה של וסתה אסורה לשמש. ומפרש בגמרא דהאי למודה עם הנץ החמה דקתני דרגילה למחזי בסוף ליליא מקמי דלימטי תחלת יממא ואנן אסרינן לה כל עונת וסתה נמצאת אסורה כל הלילה שהיא עונת וסתה ורבי יהודה מחמיר: **גמ׳ אסורה לשמש כל היום כולו דברי רבי יהודה.** ורבי יהודה לטעמיה דאמר כל עונת וסתה אסורה ועונה הוי או יום או לילה [לקמן סה.] ומי שוסתה בלילה ואפילו בסופה אסורה כל הלילה ואם וסתה ביום ואפי׳ בסופו כל היום אסורה: **עד שש שעות.** דשעות דייקינן הואיל ווסתה בשעה ששית אינה אסורה לא לפניה ולא לאחריה: **ותוששת בשש שעות.** שעה ששית היא אסורה שהוא וסתה: **מן המנחה.** היינו משש שעות ולמעלה מכי ינעו צללי ערב ובשבע כבר נטו הצללים שהחמה במערב: עם הנץ דמתניתין בסוף לילה לפיכך כל היום שלה(ו) והלילה אסורה. עם הנץ דברייתא בתחלת יממא ולפיכך לילה מותרת ויום אסורה: **והזרתם את בני ישראל.** וסמיך ליה והדור בנדתה: **עונה אחריתי.** דאם וסתה ביום אסורה כל היום וכל הלילה שלפניו ורבי יהודה לא אסר אלא עונת וסתה: **ותרתי למה ליה.** לרבא לאשמועינן: **מתני׳ ואינה מטהרת מן הוסת.** דאסורה כל ימי וסתה שמא תראה: **גמ׳**

עין משפט נר מצוה

מ״א מיי׳ פ״ח מהל׳ איסורי ביאה הל״ב וע״ש ומיי׳ פ״ב מהל׳ משכב ומושב הל״ו סמג לאוין קיח טוש״ע יו״ד סי׳ קפט סעי׳ יט:

מא ב טוש״ע שם סעי׳ כג בהגה״ב:

מב ג מיי׳ פ״ג מהל׳ משכב ומושב הל״ו סמג שם טוש״ע שם סעיף כד:

מג ד ה מיי׳ פ״ח מהל׳ איסורי ביאה הל׳ ג וע״ש סמג שם טוש״ע שם סי׳ קפד סעיף ב:

ו [מיי׳ שם ופ״ד מהל׳ איסורי ביאה הי״ב טוש״ע שם]:

מד ז מיי׳ שם הל״ד סמג שם טוש״ע שם סימן קפט סעיף יד:

מה ח מיי׳ שם טוש״ע שם סעי׳ ב:

הגהות הב״ח

(**א**) רש״י ד״ה עם כגן וכו׳ כל היום שלה מותרת והלילה אסורה:

תוס׳ הרא״ש

לימים שנים. כר׳ דאמר בתרי זימני הויא חזקה אבל ווסתות דגופה קים ליה לשמואל דלר׳ סגיא ליה בחדא זימנא. ולמה שלא מנו חכמים כגון ע״י מעשה באים מדה ר׳ דאינן ראויין לקבוע בפחות מג׳: **לאתויי אכלה שום וכבצל וכ״כסה פלפלין.** ולא הוו ככל הנהו דפ׳ רבה בר עולא דהנהו אתו ממילא והנך ע״י מעשה לכך צריך ג׳ זימני ולא בעי למימר לאיתויי קפצה וראתה דהא תניא בפ״ק כל שתקבענה מחמת אונס לא הוי וסת אבל אכלה שום ובצל לא חשיב אונס דאין הראיה באה ע״י טורח אלא ממילא: **אמר שמואל זו דברי רשב״ג.** אם נפרש זו ולא ס״ל אלא סבר כר׳ דאמר בתרי זימני הוי חזקה כדשמע בכל דוכתא זו ולא ס״ל לא תיקשי לך הא דפליגי רב ושמואל בסמוך ואמר שמואל עד שתשלש בדילוג דהתם אליבא דרשב״ג פליגי אבל מ״מ שמואל כר׳ ס״ל אבל מעיקרא דבעי למימר תלמודא דפליגי בפלוגתא דר׳ ורשב״ג ע״כ זו וס״ל קאמר וה״ג אשכחן ברישא שור שנגח ד׳, וה״: **מן המנחה ולמעלה.** פרש״י מתחלת ז׳ נוטין צללי ערב ואינה אסורה אלא עד סוף שעה ששית. אע״ג דלכל המוקד׳ בחצי שביעית הוי זמן התמיד היינו לפי שאין אנו בקיאין בשעות היום כדאמרינן בפ׳ אמר להם הממונה אבל מן הדין הוי מתחלת שעה שביעית. א״נ חצי שביעית וחצי ששית חמה עומדת בראש כל אדם ולכך הוי בכלל חצות עד שש שעות ומחצה: **ומי אמר רבא הכי והתניא והזרתם בו׳.** כ״ש אי הוה סבר כר׳ יוסי דקשיא ליה טפי אלא לא נחת אלא לפרושי תרתי מילי דרבא דצריכי תרוייהו: **שינתה ליום עשרים זה וזה אסורין.** וחוששת ליום ט״ו שאחר ראיית עשרים ואם [לא] תראה ביום ט״ו חוששת ליום עשרים שאחר ראיית יום כ׳ זה:

מסורת הש״ס

(**א**) [עיירובין י״.; וש״נ], (**ב**) [ש״ס ש״נ], (**ג**) יבמות סב: שבועות יח.; (**ד**) [נכתובות ריש אפיקומן], (**ה**) יבמות סב: שבועות יח.; (**ו**) [ל״ל רבה, (**ז**) [לעיל לט.], (**ח**) יבמות סד: ולף סה., (**ט**) [עיירובין לז.].

תורה אור השלם

1. וְהִזַּרְתֶּם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִטֻּמְאָתָם וְלֹא יָמֻתוּ בְּטֻמְאָתָם בְּטַמְּאָם אֶת מִשְׁכָּנִי אֲשֶׁר בְּתוֹכָם:

ויקרא טו לא

לעזי רש״י

בלאיי״ר [בדייליי״ר]. לפהק.

מוסף רש״י

לא שמיע לי הא שמעתא. דרב יוסף תלמידו דרב יהודה שהוא תלמיד של רב ושמואל, ומלה רב יוסף ועקר תלמודו וכסהיס שומע מימרא דרב ושמואל ואינו מכר לאותה שמועה מתמיה ולאו תלמידו של רב יהודה אני ולא אמר לי שמועה זו ואפילו תלמידו מזכירו (לעיל ל״ס. ע״פ נדרים מא. וכעי״ז עירובין מא. סז. נג. מכות ד.). **את אמריתה ניהלן.** קודם טוליך, **ואהא אמריתה** ניהלן. על מאנה זו אמרת לנו משמיה (לעיל שם). **והזרתם.** והפרשתם, כמו ומזרו (שבועות יח:). **אזהרה לבני ישראל כו׳.** דסמיך ליה והלוה בנדתה כהסוה עניגה (שם). **עונה.** במקבת מדם מפורש לו יום לו לילה, אם וסתה ביום יפרוש כל היום ואם וסתה בלילה יפרוש כל הלילה (שם). **ושינתה.** לה וסת, **ליום עשרים.** פעם אחת, **זה וזה אסורין.** לון ל״ל ע״ז שעבר שאסור, שהרי כל היום המתינה שמא תראה, דקס״ל דמייב אדם לפרוש מאשתו סמוך לוסתה, ואין ל״ל יום כ׳ שראתה בו, שהרי נדה היא, אלא ס״ק כשיחזור ויגיע ע״ז אסורה לשמש שהרי יום וסתה הוא ועדיין לא לגמרו אלא פעם אחת ואין וסת נעקר בפחות מג׳ פעמים, וכשיגיע יום כ׳ לרגייס של כ׳ אסורה לשמש, שמא תקבע וסת מכ׳ לכ׳, שהרי שינתה פעם אחת ליום כ׳, וכן פעמים ליום כ׳ זה וזה אסורין, יום ט״ו ויום כ׳ הבא, אבל ג׳ פעמים ליום כ׳ הותר יום ט״ו ונאסר יום כ׳ (לעיל ל״ס). **שאין אשה קובעת לה וסת.** למתוך עליה לחיות דייה שעתה, דתנן (לעיל כ.) כל אשה שיש לה וסת דייה שעתה ולא מעמתינן לה למפרע מעת לעת, ועוד אם קובעת לה וסת וסגיע זמן וסתה ולא בדקה עמתה, לאותה זמנו בא (יבמות סה.). **ואינה מטהרת** מן הוסת. אפילו עבקרה פעמים, שבדקה בכ׳ וסתות ולא נאמה ושינתה לאיתה ליום אחר ג׳ פעמים, אפילו הכי מחזקינן וסתה לכשיגיע ואם לא בדקה עמתה, לאותה זמנו בא (שם).

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

קבעה לה וסת לדילוג. ומסורה ליום י"ח לחדש רביעי וליום י"ט בחדש חמישי וכן לעולם: **עד שתשלש בדילוג.** ויום ט"ו אינו מן המנין שהוא תחלת ראייתה ואין שם דילוג: **היתה למודה.** וסת קבוע לט"ו ואינתה לי"ו זה וזה אסורין כלומר כשיגיע ט"ו וי"ו עוד תאסר חזרה ושינתה בשניה [לשבעה עשר] הומר ט"ו מכאן ואילך שלא קבעתו אלא פעם אחת הלכך בפעם אחת הוא נעקר: **הוסרו כולן.** ט"ו שהרי עקרתו שלשה פעמים וט"ז וי"ז בחדש זימנא מיעקר ואפילו י"ח הבא לא יאסר אלא י"ט כדקתני משמונה עשר ואילך שהרי שילשה בדילוג וקבעה לה וסת לדילוג: **היובמה דרב.** דהא קתני שינתה לשבעה עשר נאסר ט"ו וי"ו(ג) ולא קתני מי"ז ואילך ואע"ג דדילגה ב' זימני אלמא רמייה קמייתא לאו ממנינא: **למודה שאני.** כיון דוסתה קבוע לט"ו שדינן רמייה של ט"ו עם ראיות שעברו עליה שהרי בזמנה ראתה והיכי הוה מצינן למימנייה עם הני דדילוג וכי אמינא אגא היכא דרמיא ט"ו שהיתה תחלת ראייתה או שלא היה לה וסת קודם לכן או שהיה לה וסת ליום עשרים: **ודקארי לה מאי קארי לה.** הא ודאי היכי מצי לאקשויי מלמודה: קס"ד ה"ה לכשאינה למודה בעינן תלתא זימני דילוג והאי דנקט למודה לאו משום ד) עקירת וסת דילוג למידק למודה הוא דבעי שתשלש בדילוג אלא משום עקירת וסת ראשון דקתני חזרה ושינתה לי"ז הותר ט"ז ונאסר ט"ו וי"ז וי"ח ואע"ג דעקרתיה לט"ו תרי זימני דסד"א כיון דלמודה הוא ועקרתיה ב' זימני הו לא הדרה ותשתרי לט"ו הבא: **קמ"ל.** דאין וסת קבוע נעקר בפחות משלש פעמים: **פירגה.** מיום כ"ג ליום כ"ד: **לא קבעה לה וסת.** שאין דילוג זה דומה לראשון דראשון יום אחד וזה שני ימים כאחד. קתני מיהא קבעה לה וסת בג' ראיות ולאשונה בכלל: **ושינתה ליום כ"ח.** דאיכא דילוג תלת זימני: **דיקא נמי מדשנקינן ליום עשרים.** דהוה ליה למיתני ראתה ביום עשרים בחדש זה ויום עשרים ואחד בחדש זה ויום עשרים ושנים בחדש זה ובשביל כלל וגשון קלרה: **לא אמרן.** דאין קובעת עד שתקבענו שלש פעמים אלא למקבעיה דתהוי דיה שעתה ולא יעקר בפחות מג': **אבל למיתם בחדא זימנא חייסא.** ליה שאם ראתה ביום ט"ו פעם אחת מוסשת לט"ו הבא ולא תשמש: **הני מילי היכא דקאיס.** ליה אומו יום שאינתה בו בתוך ימים שראויה להיות בהן נדה כי מתני' שהיא למודה להיות רואה ביום ט"ו לטבילתה שהוא כ"ב לראייתה וכדאוקימנא בגמרא כותים (לעיל לט.) ושינתה ליום עשרים לטבילה שהן עשרים ושבע לראייה דכי הדר מטי יום ט"ו לטבילתה קיימא לה בימים הראויים לנדה שהרי שלמו לאחר טבילה י"א שבין נדה לנדה וכגנהה אדבעה ימים בימים הראויים לנדות אבל היכא דקאי בתוך ימי זיבתה כגון שהיתה למודה לראות ליום חמשה עשר לטבילתה והקדימה ראתה בתוך ימי הזוב כגון ליום עשירי לטבילה: **אימא לא.** תיתוש לה דכי מטיא טבילתה אחריתי ותטבול ויגיע יום ה) עשרים לא תאסר לשמש דהא קיימא לן בפרק ד' לעיל (דף לט.) כל אחד עשר בחזקת טהרה שאינה מוחזקת רואה הלכך משום חדא זימנא לא תיתוש לה דאקראי בעלמא הוה קמ"ל: **פגינא אין האשה קובעת ואינה מעברת.** ומדתנא להו נגדי הדדי משמע דלא בעי עקירה שלש פעמים אלא למי שנקבע שלש פעמים: **חד נחד.** חדא עקירה נחד קביעות וקא משמע לן דאפילו קבעתיה תרי זימני מיעקרא בחד זימנא: **ה"ג מוסרים לשמש עד יום שלשים.** כל ימים שבינתים מותרים: **הגיע יום שלשים ולא ראתה הגיע יום עשרים ראתה הוסר שלשים.** העתיד לבא דהא מיעקר מינה ואף על גב דקבעתיה תרי זימני מיעקר בחד זימנא: ונאסר

איתמר ראתה ט"ו בחדש זה וט"ז בחדש זה. פי' דווקא בכי האי גוונא אבל ראתה בג' חדשים או בב' לחדש או באחד לבד"ע אין צריך יותר כדאמר לעיל בסוף בנות כותים (דף לט.): **דחזאי** ריש ירחא וריש ירחא כו' ואפילו שאחד מלא ואחד חסר ואין הימים שבין ראייה לראייה שוין מ"מ קביעות החדש גורם והיכא דבראשונה אין לה שיעור בחדש שתהא השניה בראה מלא דילוג מן הראשונה לכ"ע לאין הראשונה מן המנין ובעינן שתשלש בדילוג בגון ראתה עכשיו ושניה בעשרים לה ושלישית בכ"א לשניה ומשום הכי נקט ט"ו בחדש זה ולפירוש זה קשה דבפרק שור שנגח ד' וה' (ב"ק לז.): מדתנה נגח יום חמשה עשר בחדש זה ושבעה עשר בחדש זה לפלוגתא דר"ל ור"י דתנא לראשון ומת לשני ומת לשלישי לא תנשא דברי רבי רשב"ג אומר לג' תנשא לד' לא תנשא לא דב"ע כרשב"ג והכא בהא קמיפלגי רב סבר חמשה עשר ממנינא ושמואל סבר כיון דלאו בדילוג חזיתיה לאו ממנינא הוא איתיביה ג היתה למודה להיות רואה יום ט"ו ושינתה ליום ששה עשר זה וזה אסורין שינתה ליום שבעה עשר הותר ששה עשר ונאסר חמשה עשר ושבעה עשר שינתה ליום שמונה עשר הותרו כולן ואין אסור אלא משמונה עשר ואילך קשיא לרב אמר לך רב למודה שאני ו ודקארי לה מאי קארי לה למודה אצטריכא ליה מהו דתימא כיון דלמודה ועקרתיה בתרי זימני עקרה ליה קמ"ל מיתיבי ראתה יום עשרים ואחד בחדש זה יום עשרים ושנים בחדש זה יום עשרים ושלשה בחדש זה קבעה לה וסת ז סירגה ליום עשרים וארבעה לא קבעה לה וסת תיובתא דשמואל אמר לך שמואל הכא במאי עסקינן כגון דרגילה למחזי ביום עשרים ושינתה ליום עשרים ואחד דיקא נמי דשבקינן ליום עשרים ונקט ליום עשרים ואחד ש"מ: שאין האשה קובעת לה וסת עד שתקבענה וכו': א"ר פפא ח לא אמרן אלא למקבעה אבל למיחש לה בחדא זימנא חיישא מאי קמ"ל תנינא היתה למודה להיות רואה יום חמשה עשר ושינתה ליום עשרים זה וזה אסורין אי מהתם ה"א ה"מ היכא דקיימא בתוך ימי נדתה אבל היכא דלא קיימא בתוך ימי נדתה אימא לא קמ"ל: ואינה מטהרת מן הוסת וכו': א"ר פפא ט לא אמרן אלא דקבעתיה תלתא זימני דצריכי תלתא זימני למעקריה אבל תרי זימני בחדא זימנא מיעקר מאי קמ"ל תנינא אין האשה קובעת לה וסת עד שתקבענה שלש פעמים מהו דתימא הדא לחד תרי לתרתי ותלתא לתלתא קא משמע לן תניא כותיה דרב פפא י היתה למודה להיות רואה יום עשרים ושינתה ליום שלשים זה וזה אסורין הגיע יום עשרים ולא ראתה מותרת לשמש עד יום שלשים וחוששת ליום שלשים הגיע יום שלשים וראתה הגיע יום עשרים ולא ראתה והגיע יום שלשים ולא ראתה והגיע יום עשרים וראתה הותר יום שלשים ונאסר

גמ' איתמר ו) ראתה יום חמשה עשר לחדש זה ויום ט"ז לחדש זה ויום שבעה עשר לחדש זה רב אמר קבעה לה וסת לדילוג ושמואל אמר א עד שתשלש בדילוג נימא רב ושמואל בפלוגתא דרבי ורשב"ג קמיפלגי דתניא ב) ניסת לראשון ומת לשני ומת לשלישי לא תנשא דברי רבי רשב"ג אומר לג' תנשא לד' לא תנשא לא דב"ע כרשב"ג והכא בהא קמיפלגי רב סבר חמשה עשר ממנינא ושמואל סבר כיון דלאו בדילוג חזיתיה לאו ממנינא הוא איתיביה ג היתה למודה להיות רואה יום ט"ו ושינתה ליום ששה עשר זה וזה אסורין שינתה ליום שבעה עשר הותר ששה עשר ונאסר חמשה עשר ושבעה עשר שינתה ליום שמונה עשר הותרו כולן ואין אסור אלא משמונה עשר ואילך קשיא לרב אמר לך רב למודה שאני ו ודקארי לה מאי קארי לה למודה אצטריכא ליה מהו דתימא כיון דלמודה ועקרתיה בתרי זימני עקרה ליה קמ"ל מיתיבי ראתה יום עשרים ואחד בחדש זה יום עשרים ושנים בחדש זה יום עשרים ושלשה בחדש זה קבעה לה וסת ז סירגה ליום עשרים וארבעה לא קבעה לה וסת תיובתא דשמואל אמר לך שמואל הכא במאי עסקינן כגון דרגילה למחזי ביום עשרים ושינתה ליום עשרים ואחד דיקא נמי דשבקינן ליום עשרים ונקט ליום עשרים ואחד ש"מ: שאין האשה קובעת לה וסת עד שתקבענה וכו': א"ר פפא ה לא אמרן אלא למקבעה אבל למיחש לה בחדא זימנא חיישא מאי קמ"ל תנינא היתה למודה להיות רואה יום חמשה עשר ושינתה ליום עשרים זה וזה אסורין אי מהתם ה"א ה"מ היכא דקיימא בתוך ימי נדתה אבל היכא דלא קיימא בתוך ימי נדתה אימא לא קמ"ל: ואינה מטהרת מן הוסת וכו': א"ר פפא ט לא אמרן אלא דקבעתיה תלתא זימני דצריכי תלתא זימני למעקריה אבל תרי זימני בחדא זימנא מיעקר מאי קמ"ל תנינא אין האשה קובעת לה וסת עד שתקבענה שלש פעמים מהו דתימא הדא לחד תרי לתרתי ותלתא לתלתא קא משמע לן תניא כותיה דרב פפא י היתה למודה להיות רואה יום עשרים ושינתה ליום שלשים זה וזה אסורין הגיע יום עשרים ולא ראתה מותרת לשמש עד יום שלשים וחוששת ליום שלשים הגיע יום שלשים וראתה הגיע יום עשרים ולא ראתה והגיע יום שלשים ולא ראתה והגיע יום עשרים וראתה הותר יום שלשים ונאסר

הלאי גוונא אבל ראתה בג' חדשים או בב' לחדש או באחד לכ"ע אין צריך יותר כדאמר לעיל בסוף בנות כותים (דף לט.): **דחזאי** ריש ירחא וריש ירחא כו' ואפילו שאחד מלא ואחד חסר ואין הימים שבין ראייה לראייה שוין מ"מ קביעות החדש גורם והיכא דבראשונה אין לה שיעור בחדש שתהא השניה בראה מלא דילוג מן הראשונה לכ"ע לאין הראשונה מן המנין ובעינן שתשלש בדילוג בגון ראתה עכשיו ושניה בעשרים לה ושלישית בכ"א לשניה ומשום הכי נקט ט"ו בחדש זה ולפירוש זה קשה דבפרק שור שנגח ד' וה' (ב"ק לז.): מדתנה נגח יום חמשה עשר בחדש זה ושבעה עשר בחדש זה לפלוגתא דר"ל ור"י דתנא לראשון ומת לשני ומת לשלישי לא תנשא דברי רבי רשב"ג אומר לג' תנשא לד' לא תנשא לא דב"ע כרשב"ג והכא בהא קמיפלגי רב סבר חמשה עשר ממנינא ושמואל סבר כיון דלאו בדילוג חזיתיה לאו ממנינא הוא איתיביה ג היתה למודה להיות רואה יום ט"ו ושינתה ליום ששה עשר זה וזה אסורין שינתה ליום שבעה עשר הותר ששה עשר ונאסר חמשה עשר ושבעה עשר שינתה ליום שמונה עשר הותרו כולן ואין אסור אלא משמונה עשר ואילך קשיא לרב אמר לך רב למודה שאני ו ודקארי לה מאי קארי לה למודה אצטריכא ליה מהו דתימא כיון דלמודה ועקרתיה בתרי זימני עקרה ליה קמ"ל מיתיבי ראתה יום עשרים ואחד בחדש זה יום עשרים ושנים בחדש זה יום עשרים ושלשה בחדש זה קבעה לה וסת ז סירגה ליום עשרים וארבעה לא קבעה לה וסת תיובתא דשמואל אמר לך שמואל הכא במאי עסקינן כגון דרגילה למחזי ביום עשרים ושינתה ליום עשרים ואחד דיקא נמי דשבקינן ליום עשרים ונקט ליום עשרים ואחד ש"מ: שאין האשה קובעת לה וסת עד שתקבענה וכו': א"ר פפא ה לא אמרן אלא למקבעה אבל למיחש לה בחדא זימנא חיישא מאי קמ"ל תנינא היתה למודה להיות רואה יום חמשה עשר ושינתה ליום עשרים זה וזה אסורין אי מהתם ה"א ה"מ היכא דקיימא בתוך ימי נדתה אבל היכא דלא קיימא בתוך ימי נדתה אימא לא קמ"ל: ואינה מטהרת מן הוסת וכו': א"ר פפא ט לא אמרן אלא דקבעתיה תלתא זימני דצריכי תלתא זימני למעקריה אבל תרי זימני בחדא זימנא מיעקר מאי קמ"ל תנינא אין האשה קובעת לה וסת עד שתקבענה שלש פעמים מהו דתימא הדא לחד תרי לתרתי ותלתא לתלתא קא משמע לן תניא כותיה דרב פפא י היתה למודה להיות רואה יום עשרים ושינתה ליום שלשים זה וזה אסורין הגיע יום עשרים ולא ראתה מותרת לשמש עד יום שלשים וחוששת ליום שלשים הגיע יום שלשים וראתה הגיע יום עשרים ולא ראתה והגיע יום שלשים ולא ראתה והגיע יום עשרים וראתה הותר יום שלשים ונאסר

מו א מיי' פ"ח מהל' איסורי ביאה הל"ו ועיין במ"מ
סמג לאוין קיח טוש"ע יו"ד סי' קפט סעיף ה וסעי' ז:
מז ב מיי' פכ"ז מה' אישות הל' לא
סמג לאוין קכו טוש"ע אה"ע ט"ו סי' ט סעיף ח:
מח ג מיי' שם פ"ח הל' ז
סמג שם:
ד [טוש"ע יו"ד סי' קפט סעיף ז]:
מט ה ו מיי' שם הל"ז והל"ח טוש"ע יו"ד סי' קפט סעי' ב:
נ ז טוש"ע שם סעיף יד:

תוס' הרא"ש (המשך)

למימר אע"ג דלמודה היא. וג"ל לפרש מהו דתימא כיון דלמודה היא לראות מט"ו לחדש לט"ו לחדש ועקרתיה בתרי זימני לראות בדילוג עקרה ליה דנהי דלא הויא ט"ו בכלל לקבוע וזוסת לדילוג להוי בכלל לעקור זוסת הראשון שהיה בלא דילוג: **תיובתא דשמואל.** אומר ר"מ דהוה מצי למימר הא מני רבי היא אלא דבלאו הכי משני ליה שפיר בחדא זימנא חיישא אפילו לבעלה ואין נראה לומר דלשהרות דוקא קאמר מדלא פי' התלמוד: ה"ג רש"י **הגיע יום עשרים ולא ראתה יום שלשים ונאסר יום עשרים** ואע"ג דלא ראתה ג' פעמים ביום כ' לא נעקר יום כ' כיון דלא ראתה יום ל' כמו שהתחילה כבר שני פעמים דאם אשה מדלגת זוסת אחד או שנים או אפי' ג' ואינה רואה בנתים לזמן אחר וחזורת לראות בזמן וזוסתה לא נעקר הוזסת בכך: סליק פרק האשה

ו) [ב"ק לז:], ב) [יבמות סד: תוספתא שבת פט"ז ה"ס], ג) בס"א: ו"ז, ד) ר"פ קביעות, ה) ר"מ עיסי ועיין רש"פ שהאריך, ו) [בס"א: כמו ט"ז ו"ז],

גליון הש"ס

גמ' ודקארי לה מאי קארי לה. ע' ב"ב ב ע"ב תד"ה ודקאלי:

מוסף רש"י

ראתה יום חמשה עשר כו'. ומתמילה היתה לימולה לימים אחרים (ב"ק לז:). קבעה לה יום לדילוג. וכי מזאת הן רמייה שלישית ב"ז דחדש שלישי, דיה שעתה ואינה מטמאה טהרות מעת לעת, כדאמן כל אשה שיש לה וסת דיה שעתה (שם). עד שתשלש בדילוג. אין לה וסת קבוע עד שתראה לרמייה רביעית ב"ח, דלרמייה קמייתא לאו ממנינא, דלאו בדילוג חזיא (שם).

תוס' הרא"ש

רב אמר קבעה לה וסת לדילוג. ודוקא שראייה ראשונה היתה בט"ו לחדש והשניה בט"ז בחדש והשלישי בי"ז בחדש דבכה"ג דוקא ס"ל לרב דראשונה ממנין הדילוג כיון דזמן ראיותיה למנין יומות החדש אבל אם ראייה ראשונה היה בר"ח ושניה בט"ו לראיה זו ושלישית ב"י"ז לאותה ראייה מודה רב דלא קבעה לה וסת דראייה ראשונה אינה מן המנין. וכן מוכח בפ' שור שנגח ד' וה' דמדמי נגח ט"ו בחדש זה וט"ז בחדש זה וי"ז בחדש זה לפלוגתא דהכא אע"ג דהתם קאמר ראה שור ונגח [שור ולא נגח] שור נגח שור ולא נגח שור נגח נעשה מועד לסירוגין. אע"ג דהתם ליכא לא חדש ולא שבת. י"ל דהתם תלוי בווסת בראיית השוורים. ור"ח פירש דפלוגתא דהכא מיירי כגון שראתה בדילוג ג' חדשים שניים ושלישיים כענין דילוג שראתה בג' חדשים ראשונים וקבעה לה וזוסת אליבא דרב מחדש תשיעי ואילך יום ט"ו לחדש עשירי ויום ט"ז לחדש י"א ויום י"ז לחדש י"ב וכן לעולם בכל ג' וג' חדשים. ולשמואל צריכה שתשלש בדילוג שתראה בחדש רביעי יום י"ח כי חדש הראשון אינו מן המנין ו) והג' חדשים שאחרי כן יום ט"ז ויום י"ז ויום י"ח וכן עוד בשלשה שאחרי כן. ותימה לפירושו דלמה לא סגי בג' חדשים לבד כדפרישית: **זה וזה אסורין דבחדא זימנא חייש לה.** ותימה כי שינתה ליום י"ז למה לא תהא אסורה יום י"ח בחדש שאחריו דהא דילגה חדא זימנא וי"ל דלא חיישינן גבי דילוג בחדא זימנא: **תיובתא דרב.** נ"ל דהוה מצי לשנויי דהכא לא איירי בקביעות ימי החדש אלא מט"ו לט"ו אלא דבלאו הכי משני ליה שפיר למודה שאני: **מהו דתימא כיון דלמודה היא ועקרתיה תרי זימני כו'.** לישנא דכיון קשה לי דה"ל

ו) נגמה לע"ל רק המנין מתחיל מג' חדשים שאחרי כן שראתה בסס יום ט"ז וכו'.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

תינוקת פרק עשירי נדה

תינוקת. ד' לילות. ב"ה לא בעו לוסיפין כדאמר בגמרא מעשה ומתן לה רבי ד' לילות מתוך שנים עשר חדש וכן נראה דד' לילות לב"ש [א]אפילו מפוחרות כמו לב"ה: **כל** זמן שהרוק **מצוי בתוך הפה.** שרואה ממחמת תשמיש תלוין כל היום הממחת וכל הלילה שאחריו אפילו לא שמשה בהם בדם בתוליה ואפי' אינה נוחרת אבל הו לא תלוין הואיל ולא שמשה כדאמר לעיל בספ"ק (דף יא:) עבר עליה לילה אחת בלא תשמיש טמאה ורב מחמיר טפי דדוקא כשנוחרת ביום שלאחר תשמיש תלוין בו ובלילה שלאחריו אבל בלא נחירה לא: **על** גבי כולם ורואה על גבי כולם **ואינה רואה בידוע שחיתה המכה.** לקפיים (ג) דגרסינן הכי על גבי ד) כלים ורואה ליכא לפרושי בידוע דאיכא הוכחה דהא לא מוכח ולא מידי הואיל ורואה אבל ה"פ בידוע שים לתלות שחיתה המכה וכן צריך לומר בפ' דם הנדה לעיל (דף ו:) בידוע שלפני הכנום כלומר שים לתלותו לפני הכנום: **רב** אמר **לא הפסידה לילות עד מוצאי שבת תנן.** וא"ת בפ"ק דכתובות (דף ו:) דפריך למאן דאסר לבעול בשבת מדקאמר הכא עד מוצאי שבת וקאמר מאי לאו דאי לא בעיל מאי בעיל ומשני לא כשבעל ופריך אי כשבעל מאי לימרא ומשני הא קמ"ל דשמואל דאמר פרלה דחוקה כו' והשתא מאי פריך מאי לימרא הא אשמעינן טובא דלא הפסידה לילות דקאמר הכא וי"ל דהתם איכא לישנא דשמואל אוסר למבעל לכתחלה וכן לרב ואיצטריך ליה לשנויי הכי לשמואל דאפילו אי (ג) כלוי סבירא ליה דהפסידה לילות: **דשרי למבעל לכתחלה כדשמואל כו'.** אף על גב דבפ"ק דכתובות (דף ו:) מייתי הך דשמואל אבעילה שניה מ"מ לפי האמת דשרי למבעל בתחלה נקט הכא דהוי רבותא טפי: **רבי אסי אמר טהורה.** ואף על גב דלית ליה הך סברא דאם איתא דהוה דם מעיקרא הוה אתי מיהו ס"ל שפיר הא דרב גידל דלעיל בפ"ק (דף יא:) דאם פסקה מחמת תשמיש ואתה אפילו מחמת תשמיש טמאה דאם איתא דדם בתולין הוא מעיקרא כשמשה הוה אתי ולא הוה לה למפסק מחמת תשמיש כיון דבתחלה בעל ומצא דם אם איתא שנאמר עוד דם בתולין לא היה לה לפסוק כשמשה אבל הכא איירי דבעל ולא מצא דם ואהכי איכא למימר דבעל כדשמואל:

שאני שמואל דרב גוברייה. משמע הכא דשמואל לא שכיחא וכן בפרק [ז] קמא דחגיגה (דף יד:) גבי בתולה שעיברה פירוש שהוסיבה על פי החבית ואין ריחה נודף ובזה נודע שהיא בתולה [ח] ומפיק דכשרה לכהן גדול דאיכא למימר בתמבטי עיברה דשכיח טפי מדשמואל וקשה דבפרק קמא דכתובות (דף ו:) קאמר רוב בקיאין בהטיה ויש לומר דהטיה דכתובות אינה בעילה גמורה שתעבר בה כבשאר בעילות:

ונאסר יום עשרים. הבא שהרי למודה בעשרים ולא עקרתו אלא שני פעמים שהרי עקירה האחרונה של עשרים האחרונה שלא רחצה שאחר השלשים שניים ולא עקירה היא שהרי לא שינתה ליום שלשים השלישיים ולא רחצה עד יום עשרים לחדש כווסתה: **מפני שאורח.** זה שחזר לשוב יום עשרים בזמנו הראשון בא: **מתני' כל גפן יש בה יין.** כל אשה יש לה בתוליה ודמיה: **ושאין לה הרי זה דור קטוע.** (ט) וכיון שאין להן דמיה מרובים אין ביניהן מרובין:

הדרן עלך האשה

תינוקת. נותנין לה ארבע לילות. לשמש ואפי' רואה אמרינן דם בתוליה הוא: **עד שתחיה המכה.** מפרש בגמרא: **הגיע זמנה לראות.** ולא ראתה: **עד מולאי שבת.** והיא ניסת ברביעי: **גמ' אפילו ראתה.** בבית אביה אמרו ב"ה הואיל ולא הגיע זמנה לראות נותנין לה עד שתחיה המכה: **מדפליג בסיפא.** בהגיע זמנה קתני מילוק בין ראתה ולא ראתה: **שנותרת.** לקמן מפרש: **שהרוק מצוי.** שרואה ממחמת תשמיש: **עד מולאי שבת תנן.** ביום ובלילה: **דשרי למבעל בשבת.** אף ע"פ שלא בעל עליין כי אם שתי בעילות ופתח דחוק: **וחזר ובעל.** בתוך ארבע לילות: **טמאה.** דדם נדה הוא: **בוגרת נותנין לה לילה הראשון.** ואפי' לב"ה אמרי בהגיע זמנה לראות ארבעה הני מילי נערה דמשיגיעו ימי הנעוריה הוי זמנה אבל בוגרת לילה הראשון ותו לא: **מתוך שניים עשר חדש.** שבעל לילה הראשון והלך בדרך מיד ושהה שלשה חדשים וחזר ובעל ומצא דם וכן פעם שניה ושלישית ובא לפני רבי ואמר דם בתוליה הוא:

עד

הדרן עלך האשה

תינוקת [ג] שלא הגיע זמנה לראות וניסת ב"ש אומרים נותנין לה ארבע לילות וב"ה אומרים [א]עד שתחיה המכה הגיע זמנה לראות וניסת ב"ש אומרים נותנין לה לילה הראשון וב"ה אומרים [ב]עד מוצאי שבת ארבע לילות ראתה ועודה בבית אביה ב"ש אומרים [ג]נותנין לה בעילת [ד]מצוה וב"ה אומרים כל הלילה כולה: **גמ'** אמר רב נחמן בר יצחק ואפילו ראתה ממאי מדקא מפליג בסיפא בין ראתה בין בשלא ראתה מכלל דרישא לא שנא הכי ולא שנא הכי תניא נמי הכי ב"ה אומרים עד שתחיה המכה [ד]בין ראתה בין לא ראתה: עד שתחיה המכה: עד כמה אמר רב יהודה אמר רב כל זמן שנוחרת כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי נחירה זו איני יודע מה היא אלא [ה]כל זמן שהרוק מצוי בתוך הפה מחמת תשמיש נחירה דקאמר רב היכי דמי אמר רב שמואל בר רב יצחק לדידי מפרשא לי מיניה דרב [ו]עומדת ורואה יושבת ואינה רואה בידוע שלא חיתה המכה על גבי קרקע ורואה על גבי כרים וכסתות ואינה רואה בידוע שלא חיתה המכה על גבי כולם ורואה ע"ג כולם ואינה רואה בידוע שחיתה המכה: הגיע זמנה וכו': איתמר שימשה בימים רב אמר לא הפסידה לילות ולוי אמר הפסידה לילות רב אמר [ז]לא הפסידה לילות עד מוצאי שבת תנן ולוי אמר הפסידה לילות מאי ארבע לילות דקתני ארבעה עונות ולרב למה לי למיתנא ארבע לילות אורח ארעא קמ"ל דדרכה דביאה בלילות וללוי ליתני ארבע לילות עד מוצאי שבת למה לי הא קמ"ל [ח]דשרי למבעל לכתחלה בשבת כדשמואל [ט]דאמר שמואל [י]פרצה דחוקה מותר ליכנס בה בשבת ואע"פ שמשיר צרורות איתמר בעל ולא מצא דם וחזר ובעל ומצא דם רבי חנינא אמר טמאה ורבי אסי אמר טהורה ר' חנינא אמר [יא]טמאה דאם איתא דהוה דם בתולים מעיקרא הוי אתי ורבי אסי אמר טהורה דילמא אתרמי ליה כדשמואל [יב]דאמר שמואל יכולני לבעול כמה בעילות בלא דם ואידך [יג]שאני שמואל דרב גוברייה [יד]אמר רב [ט]בוגרת נותנין לה לילה הראשון וה"מ שלא ראתה אבל ראתה אין לה אלא בעילת מצוה ותו לא מיתיבי [יא]למעשה ונתן לה רבי ארבע לילות מתוך י"ב חדש ה"ד אילימא דיהיב לה כולהו בימי קטנות עד

וכי

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ה מהל' איסורי ביאה הל"י"ח [והל' כ"ח] ופי"ח שם הל"י"ח סמג לאוין קיח טוש"ע יו"ד סי' קנג [וסי' קפ"ז סעיף יג] וטוש"ע אה"ע סי' סג סעי' ח:

ב ב מיי' פ"ה שם הל"י"ט ועיי' בפי"ח וטוש"ע שם:

ג ג מיי' שם פ"ה ופ' בהגהות ומ"מ:

ד ד מיי' שם הל"י"ח:

ה [מיי' שם הל"כ"ד]:

ח ו מיי' שם הל' כג:

ו ז מיי' שם הל"י"ט:

ז ח טוש"ע אה"ע סי' סג סעי' ח:

ט [מיי' פ"ה מהל' שבת הל"ח]:

ח י מיי' שם הל' כה [וכרב אלפס שבועות פ"ב דף לא.]:

יא כ מיי' שם הל' יט:

יב ל מיי' שם הל"כ:

תוס' הרא"ש

עד שתחיה המכה. פרשתי לעיל בפ"ק: **מכלל דרישא לא שנא.** ואין נראה לומר דראתה ועודה בבית אביה אריש קאי דא"כ אמאי הפסיק בההיא דהגיע זמנה לראות ואין לומר דאתרווייהו קאי דלא מיסתבר להשוותם בראתה כיון דבלא ראתה מקילינן שפי בלא הגיע: **כל זמן שהרוק מצוי בתוך הפה מחמת תשמיש.** שלא פסקה לראות מחמת תשמיש הילכך כל האיות דמתר דלילא דאחרי כן אפי' לא שמשה תלינן בדם בתוליה אבל אם ראתה ביום שני הוי דם נדה כדאמרינן בפ"ק עבר עליה לילה אחת בלא תשמיש וראתה טמאה ואם אי"כ שימשה וראתה דם מחמת תשמיש טהורה כל יום של מחרת ולילה שאחר כן אפי' לא שימשה כדאמרינן מעשה ונתן לה ר' ד' לילות מתוך י"ב חדש וכן לרב דאמר כל זמן שנחרת כל הראייה של אותה הלילה ויום של אחריו אף בלא נחירה טהורה וביום שלאחריו אם ראתה בלא נחירה טמאה: **מאי ד' לילות דקתני ד' עונות.** י"ס דגר' בתר הכי וליתני ד' עונות אורח ארעא קמ"ל דדרכה דענוה בלילא. **וליתני ד' לילות עד מוצאי שבת למה לי הא קמ"ל** כו'. והוה מצי למיפרך נמי לרב ד' לילות למה [ולמשני נמי] דקמ"ל דרכה דענוה בלילא אלא משום דסליק ממילתיה לוי פריך אליביה. וי"ס דגרסי לרב למה לי למיתני ד' לילות. אורח ארעא קמ"ל דאורחא דביאה בלילא. וללוי ליתני ד' עונות. ואע"ג דכבר הקשה לרב הדר תו פריך ללוי דלתני ד' עונות לאשמועינן בפי' דהפסידה לילות ומשני קמ"ל דבלילא כלומר תרתי קמ"ל דאותם ד' עונות דוקא בלילה. וגם דאורחא דענוה בלילא: **הא קמ"ל דשרי למיבעל בשבתא כדשמואל.** י"ס דגרסי דשרי למיבעל בתחילה. ואע"ג דבפ"ק דכתובות מייתי דשמואל על ביאה שניה היינו משום דהתם איירי למ"ד אסור לבעול בתחלה בשבת והכא נקט אליבא דהילכתא דשרי ובלאו הכי הוה מצי למימר דמותר לבעול בתחלה בשבת אלא אגב ריהטא דתלמודא דמייתי דשמואל התם נקטיה נמי הכא: **ור' אבי (נמי) אמר טהורה.** ואע"ג דלית ליה אם איתא דהוה דם מעיקרא הוה אתי מ"מ מצי סבר האי דאמר רב גידל בפ"ק דאם פסקה מחמת תשמיש וראתה טמאה אפי' ראתה מחמת תשמיש דאם איתא דאישתייר מדם בתולים לא היתה פוסקת הואיל וכבר התחילו לצאת אבל הכא דלא התחילו לצאת איכא למימר דילמא אתרמי ליה: **שאני שמואל דרב גוברייה.** וכן בפ"ק דחגיגה אמרינן דשמואל לא שכיחי. ותימה דבפ"ק דכתובות אמרינן דרוב בקיאין בהטייה. וי"ל דשמואל איירי בבעילה גמורה שראויה להתעבר בה דהכי מייתי לה בפ"ק דחגיגה. וכן הכא מיירי שבעל בעילה גמורה ואין הכל בקיאין לבעול בעילה גמורה בהטייה רק שמואל דרב גוברייה:

א) [ל"ל ט"ו.], **ב)** [ל"ל ח:] כתובות י:, **ג)** כתובות ו. לעיל יא:, **ד)** [ע' תוס' כתובות ד. ד"ה בעילה], **ה)** כתובות ו:, **ו)** חגיגה טו. **ז)** [ל"ל כה:], **ח)** כתובות לו., **ט)** עיין רש"ל, **י)** ל"ל שם, **כ)** [ל"ל ומסיק].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ופאין וכו' דכיון שאין; **(ב)** תוס' ד"ה על גבי וכו' לפסיים דגרסי הכי על גבי כולם וכולה: **(ג)** ד"ה רב וכו' דאפילו אי שמואל כלוי סבירא ליה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוד"ה מעוקת וכו' לב"ש לפי' מפחמות. נ"ב וכ"ה לה"ל בתוספתא:

מוסף רש"י

דמים יפין לאשה. למהר לה הכיון (כתובות י:).

הדרן עלך האשה

תינוקת שלא הגיע זמנה לראות. בגמ' נדה (ה.) אמר לימתי הגיע זמנה לראות, מכיגיעו ימי הנעוריה (כתובות ו.). **נותנין לה ארבע לילות.** שכל דמיה שתראה בהן מחמת תשמיש ממקיקין לה כדם בתוליה (שם). **עד שתחיה המכה.** מכת בעילה, דכל זמן שהתא רואה דם ממחמת תשמיש, דם בתוליה הוא (לעיל יא). **כל זמן שאינה בנלה הם** (שם). **ואע"פ** שמשיר צרורות. והאי נמי דלמא ממהכל פוכחא ומפסיקא לא אתרמיא ליה (שם ו:). **יכולני כו' בלא דם.** שהיה בקי בהטיה (חגיגה טו.). **דרב גוברייה.** הוא בקי ואין כולן בקיאין (לעיל כה: ע"ש). **בוגרת נותנין לה לילה הראשון.** וכועל כמה בעילות ולגיגן כל דמיה של אותו הלילה בדם בתוליה (כתובות לו.).

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

עד שתחיה המכה תנן. וד' לילות לקטנה מאי עבידתייהו: **אינן אלא אחת.** ושלא בעי למיתב לה לבד ב' דקטנות: **אי אמרת בשלמא בוגרת בעלמא.** שניסת לאחר שבגרה: **אית לה טפי.** מלילה אחת דאית לה ב' לילות משי"ה יהיב להך משבגרה לילה אחת שלמה ואע"ג דנבעלה קודם לכן דהיכי דאהני בעילות קטנות למבצר מדת מד' לילות הייתנות לנערה דהא אמריגן כל בעילות שבעל אינן אלא אחת הא לילה אחת מיהא מבגרי דתו לא יהכינן לה ד' אלא ג': **אמר שמואל אין בין נערות לבגרות אלא ו' חדשים בלבד וכי תימא בציר מהכי הוא דליבא הא טפי איבא הא בלבד קאמר אלא דיהיב לה שתים בימי קטנות ושתים בימי נערות הא בעא מיניה רב חיננא בר שלמיא מרב הגיע זמנה לראות תחת בעלה מהו אמר ליה כל בעילות שאתה בועל אינן אלא אחת והשאר משלימין לד' לילות אלא דיהיב לה אחת בימי קטנות ושתים בימי נערות ואחת בימי בגרות אי אמרת בשלמא בוגרת בעלמא יהבינן לה טפי כי היכי דאהני קטנות בימי נערות למבצר לה חדא אהני נמי נערות לבגרות למבצר לה חדא אלא אי אמרת בוגרת דעלמא לא יהבינן לה טפי לא ליתב לה אלא בעילת מצוה ותו לא לעולם דיהיב לה אחת בימי קטנות וג' בימי נערות מי סברת כל תלתא ירחי חדא עונה מנימין סקסנאה הוה שקיל ואזיל לאתריה דשמואל סבר למעבד עובדא כוותיה דרב אפילו ראתה אמר לא פליג רב בין ראתה בין לא ראתה קדים שכיב באורחא קרי שמואל עליה דרב לא יאונה לצדיק כל און אמר רב חיננא בר שלמיא משמיה דרב כיון שנתקו שניו של אדם נתמעטו מזונותיו שנאמר גם (אנכי נתתי לך) נקיון שנים בכל עריכם וחוסר לחם בכל מקומותיכם: ראתה ועודה: תנו רבנן ראתה ועודה בבית אביה בית הלל אומרים כל הלילה שלה ונותנין לה עונה שלמה וכמה עונה שלמה פירש רבן שמעון בן גמליאל לילה וחצי יום ומי בעינן כולי האי ורמינהי הרי שהיו גתיו ובית בדיו בטמאות ובקש לעשותן בטהרה כיצד הוא עושה הדפין והלולבין והעדשין מדיחן העקלים

וכי תימא בציר הוא דליבא הא טפי איבא. במסכת קדושין (דף עט.) פרש"י דלא גרסי' ליה (בלבד) דבלאו בלבד נמי משמע לא פחות ולא יותר מיהו נראה דאי לאו בלבד מצינו לפרושי הכי אין שיעור הקטן שבין נערות לבגרות אלא ו' חדשים והוה משמע שפיר דאיבא טפי: **אלא** דיהיב לה אחת בימי קטנות ושתים בימי נערות בו'. מדמסיק לקמן מי סברת דכל תלתא ירחי חדא עונה מכלל דכך היה סבור מתחלה וע"כ אי הראשונה שבקטנות רחוקה מן השניה ו' חדשים והשאר ג' ג' אי הרביעית רחוקה ו' חדשים מהשלישית והשאר ג' ג' אפ"ה לא הוה אי מייתי הייתא דהדפין לגבי עקלין דליבא דפליג (ג) גבי ש"ב חדש ומ"כ כי מסיק תלתא בימי נערות וכל תרי ירחי חדא עונה לא היה נריך לשנות סדר העונות אלא כל תלתא ירחי חדא עונה הראשונה לפני הנערות והשניה בתחלת נערות והשלישית באמצע נערות ג' ירחים אחרים והרביעית בסוף נערות ויש לומר דיתא ליה להש"ס להשוות הפסקות הביאות זו מזו כמו שהוא יכול ואע"ג דביאת קטנות נריך שתהא ו' חדשים לפני נערות דאם לא כן לא היו י"ב חדש מ"מ נראה דלאו דוקא בשלא בעל אלא ו' חדשים לפני נערות דהא אפילו בעל כל ימי משך קטנות קאמר דאיהו אלא בעילה אחת הילכך אי כל חדא תלתא ירחי תהיה השניה שבתחלת נערות סמוך לביאה אחרונה של קטנות מש"ה קאמר כל תרי ירחי חדא עונה השניה תהיה בסוף ב' חדשים של נערות רחוק מסוף קטנות והשלישית לסוף ד' חדשים והרביעית לסוף ו' חדשים וריחוקה שוה תרי תרי ירחי וכן כדקס"ד מעיקרא בכל תלתא ירחי חדא עונה היא שוה בזה הענין ג' חדשים לפני קטנות ומשכות הביאות עד סוף קטנות דאיהו אלא ביאה אחת ומשש לג' חדשים באמצע נערות ומשש לג' חדשים בסוף נערות ו) אי לאשונה בסוף קטנות ושניה בתחלת נערות ורביעית ג' חדשים בבגרות: **סבר** למעבד עובדא כוותיה דרב **ואפילו ראתה.** וא"ת והא אפילו אי לא הוה מפליג בין ראתה לא ראתה מ"מ לא ה"ל למעבד כרב דהא מסקינן לקמן רב ושמואל דאמרי תרוייהו הלכה בועל בעילת מצוה ופורש וי"ל דאי לא עביד כהך דלקמן לא הוה מקפיד שמואל דמ"מ הוה עביד כמתני' אבל בהך שהיה רוצה לעשות מה אלא אמר רב מעולם בזה היה מקפיד שמואל:

הדפין והלולבים והעדשין. העדשין פ"ה זו היא הגת עצמה שהענבים נתוניים בה וכש"פ בתרא דמסכת ע"ז (דף עה.) קאמר בעו מיניה מר' אבהו הני גורגי דעובדי כוכבים מהו פרש"י וכן בערוך גורגי עקלים ופשיטו ליה מהא מתני' הדפין והלולבין וכו' דעקלים מנגבן ופרש"י התם דמדפשיטו מהך מתני' ש"מ דעיקר היא הילכך אמרינן עלה למסרי גת בהדחה ולא אמרינן אבריתא לעיל הגת והמחץ דקתני אל עץ ואל אבן מנגבן והן טהורין וחזו תימה אי מייתי הייתא דהדפין לגבי עקלין דליבא דפליג (ג) גבי שאר דברים דפליג אידך בריתא עלה וליבא טעמא למסמך עליה ומיהו מטעם דבאל קופרים אלן אחר המיקל הוה מלי פסיק כוותיה ועוד דבתוספתא דטהרות גרסינן הדפין והלולבין והעדשין מנגבן והן טהורין ומיהו אומר ר"י דאפי' אי גרסינן מדיחן כגירסת הספרים ל"ק לבריתא דלעיל דעדשין לאו גת עצמה הוא אלא עיגול אל טיט שמכניד על ענבים שבגת לדורכן וכן פי' בערוך בערך טלפח והוא יש לומר בפ' המוכר הבית (ב"מ דף סז:) מאי יש טלפחא ולפי שהוא עגול קרוי עדשים וטלפחא ומקרא יש על שם שהענבים נעגלים על ידו ומתמלאה יין כמיס יכסו על יס ומה אלא שנה הכא דין גת היינו משום שהיא כבדה ואינה מטלטלת כל כך ומשתמרת יותר מעומאה מכל כלי הגת שיד הכל ממשמשין בהן וכן בהמוכר הבית לא הוצרך לשנות (ג) גת כי פשיטא שמכר את (ד) הגת עצמו ומכר את היקבים דקתני בגמרא לאו היינו גת כפרשב"ם אלא כמו שפירש הערוך סליס שמביאין בהן זיתים לבית הבד ור"ת מפרש דהך מתני' בכלי בית הבד מיירי כדאמר באיזהו נשך (ב"מ דף עד.) גבי מעטן של זיתים והא מתסר מכמר ועיולי לבי דפי וגבי עביטו של ענבים נקט ועיולי לבי מעצרתא וכן עדשין דפרק המוכר את הבית (ב"ב דף סז:) קתמר להו גבי בית הבד דקתמר המוכר את בית הבד מכר את היס ומפרש מאי יס טלפחא והיינו עדשין דהכא וכן עקלים מלינו בבד בפרק זה בורר (סנהדרין כו.) לעקל בית הבד אי נריך לשרוי ובהגוזל במרא (ב"ק קטו:) כשעקל בית הבד כרוך עליה ואע"ג דתפתא בתרתי גתיו ובית בדיו טמאים גת שייריה כדקאמר בהחולץ (יבמות דף לח:) כתובה לב"ש שייריה ומיהו קשה דלא דמי אי התם שייר לב"ש מ"מ תני לב"ה אבל הכא אמאי תנא גת כלל אי לאו לאשמועינן בהו מידי אלא ע"כ משמיענו בבד ומינה שמעינן דגת כיונא בו וע"ק אי לא מיירי אלא בבד היכי פשיטו דבורגי דעובדי כוכבים הייתו עקלין דגבי גת דלענין יין נסך מעקלין דבריתא דאיירי בכלי בד אלא ע"כ ל"ל דתנא בד ומיירי בשמע גת וכיונא בו ורשב"ג נמי קאמר מגת לגת ומבד לבד דינים שוה ועוד אומר ר"י דאפילו לפרש"י דפי' דעדשין היינו גת ולגירסת הספרים דגרסי' מדיחן לא פליג אבריתא דגת ומחץ דקתני מנגבן והן טהורין התם בשל עובדי כוכבים מיירי לפיכך מחמרינן לנגב אע"ג דאינן מזופפין דכדקתני אם היו מזופפין אסורין והך דהכא מיירי בשל ישראל ונגע בהן עובד כוכבים כדקתני מי שהיו גתיו ובית בדיו טמאין ומש"ה סגי בהדחה וכן ל"ל לרבא דאמר התם ל"ש פירוש דבעי מיגוב אלא שזופתה אבל דרך בה בלא זפיתה לא והכך בריתא קתני של עץ ואל אבן מנגבן והם טהורין ואם היו מזופפין אסורין אלמא בלא זפיתה נמי בעי מיגוב אלא מתניתא מיירי בשל עובד כוכבים ומיהו קשה דהיכי פשיטו גורגי דעובדי כוכבים מעקלין דבריתא דשמעתין דלמא דעובדי כוכבים חמירי וי"ל דאע"ג דבגת מפלגינן בין ישראל לשל עובדי כוכבים יש דברים דלא שייך לאפלוגי בהו כמו גבי נודות וגבי דבר שמכניסו לקיום דאפי' לפי שעה גזרו בהו רבנן ל"ש דישראל ל"ש דעובדי כוכבים ומש"ה מייתי דאייה שפיר מעקלים ז) אי (ה) גורגי של שיפא ושל גמי מיירי ומייתי דאיה דאפי' בשל ישראל מייסנה שניס עשר חדש:

היינו

עד שתחיה המכה תנן. ד' לילות לקטנה מאי עבידתייהו: **אינן אלא אחת.** ושלא בעי למיתב לה לבד ב' דקטנות: **אי אמרת בשלמא בוגרת בעלמא.** שניסת לאחר שבגרה: **אית לה טפי.** מלילה אחת דאית לה ב' לילות משי"ה יהיב להך משבגרה לילה אחת שלמה ואע"ג דנבעלה קודם לכן דהיכי דאהני בעילות קטנות למבצר מדת מד' לילות הייתנות לנערה דהא אמריגן כל בעילות שבעל אינן אלא אחת הא לילה אחת מיהא מבגרי דתו לא יהכינן לה ד' אלא ג': **אמר שמואל אין בין נערות לבגרות אלא ו' חדשים בלבד וכי תימא בציר מהכי הוא דליבא הא טפי איבא הא בלבד קאמר אלא דיהיב לה שתים בימי קטנות ושתים בימי נערות הא בעא מיניה רב חיננא בר שלמיא מרב הגיע זמנה לראות תחת בעלה מהו אמר ליה כל בעילות שאתה בועל אינן אלא אחת והשאר משלימין לד' לילות אלא דיהיב לה אחת בימי קטנות ושתים בימי נערות ואחת בימי בגרות אי אמרת בשלמא בוגרת בעלמא יהבינן לה טפי כי היכי דאהני קטנות בימי נערות למבצר לה חדא אהני נמי נערות לבגרות למבצר לה חדא אלא אי אמרת בוגרת דעלמא לא יהבינן לה טפי לא ליתב לה אלא בעילת מצוה ותו לא לעולם דיהיב לה אחת בימי קטנות וג' בימי נערות מי סברת כל תלתא ירחי חדא עונה כל תרי ירחי חדא עונה מנימין סקסנאה הוה שקיל ואזיל לאתריה דשמואל סבר למעבד עובדא כוותיה דרב אפילו ראתה אמר לא פליג רב בין ראתה בין לא ראתה קדים שכיב באורחא קרי שמואל עליה דרב לא יאונה לצדיק כל און אמר רב חיננא בר שלמיא משמיה דרב כיון שנתקו שניו של אדם נתמעטו מזונותיו שנאמר גם (אנכי נתתי לך) נקיון שנים בכל עריכם וחוסר לחם בכל מקומותיכם: ראתה ועודה: תנו רבנן ראתה ועודה בבית אביה בית הלל אומרים כל הלילה שלה ונותנין לה עונה שלמה וכמה עונה שלמה פירש רבן שמעון בן גמליאל לילה וחצי יום ומי בעינן כולי האי ורמינהי הרי שהיו גתיו ובית בדיו טמאות ובקש לעשותן בטהרה כיצד הוא עושה הדפין והלולבין והעדשין מדיחן העקלים

וכי תימא בציר הוא דליבא הא טפי איבא. במסכת קדושין (דף עט.) פרש"י דלא גרסי' ליה (בלבד) דבלאו בלבד נמי משמע לא פחות ולא יותר מיהו נראה דאי לאו בלבד מצינו לפרושי הכי אין שיעור הקטן שבין נערות לבגרות אלא ו' חדשים והוה משמע שפיר דאיבא טפי: **אלא** דיהיב לה אחת בימי קטנות ושתים בימי נערות בו'. מדמסיק לקמן מי סברת דכל תלתא ירחי חדא עונה מכלל דכך היה סבור מתחלה וע"כ אי הראשונה שבקטנות רחוקה מן השניה ו' חדשים והשאר ג' ג' אי הרביעית רחוקה ו' חדשים מהשלישית והשאר ג' ג' אפ"ה לא הוה אי מייתי הייתא דהדפין לגבי עקלין דליבא דפליג (ג) גבי ש"ב חדש ומ"כ כי מסיק תלתא בימי נערות וכל תרי